

have staaet paa dansk Politik's Program i den Tid, jeg har deltaget i det politiske Liv. Vi løste i den mest fuldstændige Samstemning saadanne Sager som Toldloven, den kommunale Valgret og mange andre; dem kunde vi løse, uden at der kom saa meget som en Revne eller Sprække imellem os.

Saa kom det store politiske Jordskælv, som vi alle erindre, fra September sidste Aar, et Jordskælv, som man skulde tro kunde have løsnet selv en Bygning, der var ret fast, i sine Fuger. Men ogsaa der stod vi sammen, ubrødelig sammen, og alt det i denne Begivenhed, som kunde have været egnet til at fremkalde gammel Splid og gamle Erindringer, blev holdt nede ved Følelsen af Sammenholdets Nødvendighed. Den Regering, der blev dannet efter dette politiske Jordskælv, blev ogsaa dannet i bedste Forstaaelse mellem de to Grupper, og denne Forstaaelse er heller ikke bristet under den nuværende Regerings Ledelse; i alle de Spørgsmaal, der have været fremme, have vi bevaret den samme Grundopfattelse i Synsmaaden, og jeg mener, at vi endnu den Dag i Dag ogsaa i Forsvarssagen ere enige i Grundprincipet, i Hovedopfattelsen. Vi have derimod forskellig Mening om et enkelt bestemt Punkt, som jeg aldrig kunde indse var et politisk Punkt i egentligste Forstand. Jeg har altid ment, at det Punkt maatte man kunne have afvigende Meninger om og i øvrigt arbejde sammen i Politik. Det har jo slet ingen Hemmelighed været, kan man sige, hele den politiske Udvikling igennem, at der blandt dem, der have staaet sammen konstitutionelt og politisk, har været afvigende Meninger om den Sag. Jeg har ment, at det var et Spørgsmaal af meget stor saglig Vægt, af meget stor Vægt for vort Forsvars Stilling og for vor Nations hele internationale Stilling, men, som sagt, ikke et Spørgsmaal, der skulde være afgørende for indre politiske Delinger, fordi det i og for sig ikke har noget med saadanne at gøre. Komme vi derimod ned til saadanne Spørgsmaal som, hvorvidt vi overhovedet skulde forsvare vor Neutralitet eller ikke, saa er det et Spørgsmaal af virkelig dybtgribende politisk Betydning, som maa faa Indflydelse paa enhver senere Afgørelse af Forsvarsspørgsmaalet, selv naar vi ere komne over Ordningen af vort Forsvars Organisation ved de Love, her ligge for. Men om saadanne til Grund liggende Spørgsmaal med Hensyn til vort Forsvars Ordning ere jo det

ærede Medlem og hans Venner og Regeringen ganske enige.

Jeg har altsaa ikke ment, at dette behøvede at skabe nogen dybtgaaende politisk Strid. Jeg har vel set, at det maatte volde nogle Rivninger, det har jeg ikke været blind for. Jeg har vel set, at det maatte volde store Vanskeligheder under den forestaaende Valgkampagne. Men jeg har stølet paa den sunde Fornuft, som sagde os, at hvad vi end stillede op ved denne Valgbevægelse, om vi end ere uforstandige nok til — jeg tror ikke, det har været det ærede Medlems Mening, det sigter jeg ham ikke for — at fare i Struben paa hinanden i hver eneste Valgkreds Landet over uden at tage mindste Hensyn til den almindelige politiske Stilling og til, at vi derved gavne dem, der i Forsvarssagen og i andre Spørgsmaal staa os principielt imod, saa ere vi dog i den Grad henviste til Samarbejde med hinanden i den almindelige Politik, at naar den Heksedans var sprungen, maatte vi vende tilbage til dette Samarbejde. Saa dybt er det begrundet i det ganske simple Forhold, at de Vælgere, der have sat os ind, i det store og hele tænke ens i Politik. De staa i det væsentlige sammen i de Grundopfattelser, hvorpaa al politisk Virksomhed beror. Dette Forhold kan forstyrres for en Tid, men det kan ikke forstyrres varigt. Men hvad der ganske vist kan blive en Følge af noget saadant, er klart nok det, at disse Valg kunne faa et Udfald, som bliver i høj Grad hemmende og vanskeliggørende for at faa et Udbytte af det politiske Arbejde. Vi hørte jo for et Øjeblik siden det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) med utilsløret Glæde hilse de Udtalelser, vi hørte i Gaar, og jeg forstaaer det; thi for det ærede Medlem og hans Meningsfæller maa det jo have lydt som et Evangelium fra Himlen, at der maaske kunde være Udsigt til en saadan indre oprivende Strid, som ikke kan have andet Resultat end at gavne dem, der intet ville i Forsvarssagen, og som ogsaa paa andre Omraader staa skarpt imod det, som Regeringsgrupperne ere enige om.

Det er nu mit Haab og min Tro, at dertil vil det ikke komme, og noget saadant ligger jo heller ikke afgjort i de Ord, vi hørte fra det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), om end disse Ord indeholdt visse truende Toner. Jeg vil slutte med at sige, at jeg i et og alt fastholder Rigtigheden af den Grundbe-